

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 17Ps/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220204075
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Macalová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2020:7220204075.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Janou Macalovou v právnej veci navrhovateľky G. K., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XX, W. proti osobe, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná T. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. X, W., zastúpenému opatrovníčkou pre konanie Y. Q. G., zamestnankyňou Okresného súdu Košice - okolie, v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Obmedzuje T. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., W. X v spôsobilosti na nasledujúce právne úkony:

- uzatváranie zmlúv akéhokoľvek druhu,
- nakladanie a hospodárenie s finančnými prostriedkami v celom rozsahu a akoukoľvek formou vrátane nakladania a disponovania s bankomatovými a kreditnými kartami,
- nakladanie s hnutelným a nehnuteľným majetkom,
- preberanie dôchodku a iných sociálnych dávok,
- preberanie doporučených listových zásielok,
- samostatné konanie pred súdmi a inými orgánmi štátnej a verejnej moci,
- vyslovovanie súhlasu s poskytovaním sociálnej starostlivosti v akejkoľvek forme,
- vyslovovanie informovaného súhlasu s poskytovaním psychiatrickej aj nepsychiatrickej zdravotnej starostlivosti ako v ústavnej tak aj v ambulantnej forme,
- aktívne a pasívne volebné právo,

II. Ustanovuje pre T. G., nar. XX.XX.XXXX, obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony za opatrovníka G. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W., Y. XX, ktorá je oprávnená a povinná T. G., obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu vyššie uvedeného obmedzenia zastupovať a vybavovať jeho záležitosti v jeho prospech, zastupovať ho pred súdmi a inými orgánmi štátnej a verejnej moci, preberať jeho dôchodok, v dôležitých majetkových veciach požiadať o súhlas súd a najmenej dvakrát ročne, k 30.6. a k 31.12. podať správu súdu o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom.

III. O trovách štátu rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku súdu osobitným uznesením.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom zo dňa 06.05.2020, doručeným Okresnému súdu Košice II dňa 06.05.2020 navrhovateľka žiadala, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony T. G., nar. XX.XX.XXXX tak, že nie je spôsobilý konať pred štátnymi orgánmi a orgánmi verejnej správy, nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok a iné dávky, nakladať s finančnými prostriedkami, uzatvárať akékoľvek zmluvy a dohody právneho charakteru, podpisovať súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a preberať úradné doporučené listové zásielky. Zároveň žiadala, aby ju súd ustanovil za opatrovníčku menovaného.

2. Svoj návrh odôvodnila navrhovateľka tým, že T. G. je jej otcom. Dňa 4.2.2020 bol s anamnézou ischemickej choroby srdca, diabetes mellitus 2. typu s mnohopočetnými komplikáciami, arteriou hypertenziou, periférnym obliterujúcim ochorením dolných končatín prijatý na jednotku intenzívnej starostlivosti Neurochirurgickej kliniky Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura v Košiciach. Vstupné vyšetrenie odhalilo čerstvé krvácanie v hlbokých štruktúrach mozgu. S uvedeným nálezom bol konzultovaný neurochirurg, ktorý neodporúčal operačné riešenie. V priebehu hospitalizácie došlo k progresii krvácania a zväčšeniu hematómu a lokálneho opuchu mozgu. Zhoršil sa stav vedomia, hybnosť ľavostranných končatín na úroveň hemiparézy stredne ťažkého až ťažkého stupňa. V priebehu hospitalizácie bolo nutné opakovane korigovať antihypertenzívnu liečbu a zaviesť nasogastrickú sondu za účelom zabezpečenia výživy. Dňa 17.2.2020 bol otec umiestnený za účelom pokračovania v liečbe na oddelenie dlhodobo chorých na Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach s pretrvávajúcím ťažkým neurodeficitom (porucha vedomia, bulbárny syndróm, ľavostranná hemiparéza ťažkého stupňa). Dňa 3.3.2020 bol opätovne prevezený na jednotku intenzívnej starostlivosti Neurochirurgickej kliniky Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura v Košiciach z dôvodu zhoršenia celkového stavu a prítomného epileptického záchvatu. Následným vyšetrením bolo lokalizované ďalšie ložisko krvácania vľavo v oblasti talamu. Po neurologickej stránke bol stav otca bez známk zlepšenia, prognosticky závažný. Dňa 13.3.2020 bol opätovne presunutý na oddelenie dlhodobo chorých za účelom pokračovania v liečbe. Stav bol komplikovaný rozvojom uroinfekcie a viacerých dekubitov 2. stupňa na dolných končatinách. Rehabilitačná liečba nebola zahájená pre celkový stav otca, naďalej bola poskytovaná rehabilitačná ošetrovateľská starostlivosť. C. má XX rokov, je trvalo odkázaný na pomoc druhej osoby, pričom ide o trvalý a nezvratný stav. V dôsledku spomenutých zdravotných príhod je okrem pôvodných zdravotných diagnóz otca prítomná aj ťažká porucha vedomia, kvadruparéza končatín, imobilizácia, inkontinencia moča a stolice, dekubity, s celkovo nepriaznivou prognózou vývoja zdravotného stavu. Z uvedeného dôvodu žiada otca obmedziť v spôsobilosti na právne úkony. K návrhu na začatie konania navrhovateľka pripojila v kópii prepúšťacie správy Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice zo dňa 17.2.2020 a 13.3.2020, prepúšťaciu správu Kliniky geriatrickej a ošetrovateľstva Lekárskej fakulty UPJŠ a Vysokošpecializovaného odborného ústavu geriatrického sv. Lukáša v Košiciach, n.o., Oddelenie dlhodobo chorých zo dňa 16.4.2020, lekársku správu internej ambulancie vystavenú T. P. L. zo dňa 11.3.2019, lekársku správu diabetologickej ambulancie, vystavenú T. W. X. zo dňa 11.3.2019, lekársku správu ftalmologickej ambulancie vystavenej T. T. W. zo dňa 7.11.2019, správu vystavenú cievnym chirurgom T. H. U. dňa 20.6.2019, záznam z hematologickej vyšetrenia zo dňa 18.6.2020 vystavený T. X. X..

3. Uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 20.05.2020 č.k. 17Ps/1/2020-31, ustanovil súd za opatrovníka pre T. G., nar. XX.XX.XXXX na ochranu jeho práv a zastupovanie v konaní o spôsobilosti na právne úkony Y. Q. G., zamestnankyňu Okresného súdu Košice - okolie.

X. T. G. sa k návrhu navrhovateľky nevyjadril.

5. Opatrovníčka T. G. pre konanie sa k návrhu navrhovateľa nevyjadrila.

6. Na pojednávanie konané v danej veci dňa 4.11.2020 sa bez ospravedlnenia nedostavila opatrovníčka pre konanie Y. G. ani T. G.. Doručenie predvolaní mal súd riadne preukázané. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 4.11.2020 v tejto veci rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti osoby, o ktorej spôsobilosť na právne úkony sa koná a v neprítomnosti procesného opatrovníka Y. Q. G..

7. Súd nariadil a vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom na začatie konania, výsluchom navrhovateľky, správou Sociálnej poisťovne o poberaní dôchodku, znaleckým posudkom č. XX/XXXX T. U. Ž., znalkyne z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria zo dňa 16.09.2020, výsluchom znalca, ako aj ostatnými listinami zo spisu a zistil tento skutočný stav:

8. Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že T. G., ktorý je jej otcom, má vážne zdravotné problémy. Prekonal dve mozgové príhody a všetky končatiny má postihnuté. Nekomunikuje, neorientuje sa v čase ani priestore. Má zavedený katéter a stravu prijíma cez sondu zavedenú do žalúdka. Je v domácej starostlivosti. Po dobu 8 hodín má zabezpečenú opatrovateľskú starostlivosť a následne zabezpečujú starostlivosť o otca ona spolu s matkou. Otec vyžaduje 24 hodinovú starostlivosť.

Je imobilný, nekomunikuje. Zdravotný stav otca je následkom prekonaných mozgových príhod. Je starobným dôchodcom, poberá starobný dôchodok. Súhlasí s tým, aby bola ustanovená za opatrovníčku otca, nakoľko je zdravotnou sestrou a všetky záležitosti okolo otca zariaďuje ona. V psychiatrickej ambulancii otec nebol sledovaný.

9. Od výsluchu T. G. v konaní súd upustil z dôvodu jeho nepriaznivého zdravotného stavu. Osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná súd v súlade s ustanovením § 243 CMP dňa 22.10.2020 vzhľadom na domáce prostredie. Pri vzhľadnutí súd zistil, že ide o imobilného pacienta, ktorý nie je pri vedomí, a preto nie je možné nadviazať žiadny kontakt. Nekomunikuje, vydáva neartikulované zvuky.

10. Na základe oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka v W. zo dňa 15.10.2020 mal súd za preukázané, že T. G. poberá starobný dôchodok vo výške 697,70 eur mesačne.

11. Uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 17.07.2020 č.k. 17Ps/1/2020-93 súd nariadil znalecké dokazovanie a do konania ustanovil znalca z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria T.. U. Ž., s miestom výkonu činnosti V. XX, W., ktorej uložil vykonať znalecké dokazovanie a v znaleckom posudku zodpovedať súdom stanovené otázky. Dňa 23.09.2020 bol súdu doručený vypracovaný znalecký posudok č. XX/XXXX zo dňa 16.09.2020 a to v čase a kvalite požadovanej súdom.

12. Zo záverov uvedeného znaleckého posudku č. XX/XXXX vyplýva, že posudzovaný T. G. trpí vážnou duševnou chorobou - vaskulárnou demenciou s akútnym začiatkom, ktorá má trvalý charakter. Prognóza je nepriaznivá aj napriek liečbe, posudzovaný je odkázaný na dlhodobú, neustálu a celodennú starostlivosť druhej osoby. Menovaný nie je schopný správne posudzovať a ovládať svoje konanie. Vzhľadom na svoje ochorenie nie je schopný dostatočne si zabezpečovať denné potreby, postarať sa o seba, vyžaduje 24 hodinovú opatrovateľskú starostlivosť, je úplne odkázaný na pomoc a opateru inej osoby, za svoje konanie nie je plne zodpovedný. Nie je schopný si sám zabezpečiť a obstarávať finančné, písomné a iné záležitosti. Vzhľadom na svoje ochorenie, pri ktorom je prítomná porucha vedomia a imobilita nie je spôsobilý adekvátne posúdiť svoj zdravotný stav na účely udelenia súhlasu s akoukoľvek liečbou. Nie je spôsobilý samostatne vystupovať pred súdmi a inými orgánmi. Znalčka odporučila, aby bola menovanému obmedzená spôsobilosť na právne úkony tak ako bolo uvedené v návrhu, a to: nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, preberať invalidný dôchodok, nakladať s finančnými prostriedkami, uzatvárať akékoľvek zmluvy právneho charakteru, podpisovať súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a preberať úradné doporučené listové zásielky, ale aby bol výkon so súhlasom opatrovníka. Posudzovaný vzhľadom na svoj zdravotný stav nie je schopný si zabezpečovať svoje denné potreby, vyžaduje pomoc a dohľad druhej osoby. Znalčka sa v psychike posudzovaného snažila nájsť rezervy umožňujúce aspoň nejaké samostatné právne konanie, no vzhľadom na aktuálny zdravotný a duševný stav, neschopnosť adekvátne reagovať na podnety z okolia, nie je schopný samostatnej realizácie ani tých najjednoduchších právnych úkonov. Posudzovaný nie je spôsobilý nakladať s finančnou hotovosťou, nevedomuje si hodnotu platidla, preto znalčka odporúčala, aby menovaný nemohol nakladať so žiadnou finančnou hotovosťou. Vzhľadom na poruchu vedomia, absenciu akejkoľvek komunikácie zo strany posudzovaného nedoporučila menovanému ponechať právo voliť.

13. Okresný súd Košice II uznesením č. k. 17Ps/1/2020-128 zo dňa 5.10.2020, priznal znalkyni T.. U. Ž. za vypracovanie znaleckého posudku č. XX/XXXX odmenu a náhradu hotových výdavkov v celkovej výške 349,28 Eur a súčasne uložil učtárni tunajšieho súdu, aby po právoplatnosti tohto uznesenia vyplatila znalkyni sumu 349,28 Eur preddavkovane zo štátnych prostriedkov na jej účet.

14. Na pojednávaní konanom v danej veci dňa 4.11.2020 znalčka uviedla, že znalecký posudok bol vypracovaný po tom, čo mala k dispozícii súdny spis, zdravotnú dokumentáciu pána T. G. a aj po vlastnom psychiatrickom vyšetrení menovaného. Na základe celkového znaleckého dokazovania znalčka zistila, že u pána T. G. je diagnostikovaná vaskulárna demencia ťažkého stupňa ako následok po prekonaných cievnych príhodách. Prognóza je nepriaznivá aj napriek liečbe. Pokúšala sa s menovaným nadviazať kontakt, avšak z dôvodu poruchy vedomia tento nebolo možné žiadnym spôsobom nadviazať. Menovaný je odkázaný na dlhodobú a celodennú starostlivosť s tým, že sa nedokáže sám o seba riadne postarať. Tento zdravotný stav má nepriaznivú prognózu a má trvalý charakter.

Vzhľadom na uvedené, znalkyňa zotrvala na svojom znaleckom posudku a aj na rozsahu obmedzia p. G. v spôsobilosti na právne úkony.

15. Zástupkyňa navrhovateľa na pojednávaní konanom dňa 4.11.2020 uviedla, že od posledného pojednávania na strane otca došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Naďalej mu je zabezpečovaná opatrovateľská starostlivosť v domácom prostredí, ktorú zabezpečuje opatrovateľka a po jej odchode ona s matkou. Súhlasila s tým, aby bola ustanovená za opatrovníčku otca.

16. Na základe takto zisteného skutočného stavu súd právne uzatvára:

17. Podľa § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občianskeho zákonníka“), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

18. Podľa § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa menia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

19. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

20. Podľa § 233 ods. 1 CMP, návrh na začatie konania môže podať blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb alebo ten, kto má na veci právny záujem.

21. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

22. Podľa § 240 ods. 1 až 3 CMP, súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá zákonného zástupcu. Ak sú procesné úkony zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka v rozpore s procesnými úkonmi osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, alebo v rozpore s procesnými úkonmi zástupcu, ktorého si táto osoba zvolí, posúdi súd, ktorý procesný úkon je v záujme tejto osoby. Rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

23. Podľa § 243 ods. 1 a 2 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

24. Podľa § 244 CPM, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

25. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

26. Podľa § 251 ods. 1 a 2 CMP, trový dôkazov platí štát. Ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmu, ktorá vznikla osobe, o ktorej spôsobilosti sa konalo, jej zástupcovi alebo štátu.

27. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

28. Podľa § 274 ods. 1 a 2 CMP, súd rozhoduje uznesením. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovnických práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

29. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

30. Podľa § 277 ods. 1 a 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

31. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že zdravotný stav T. G. plne odôvodňuje jeho obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a preto je aj návrh navrhovateľky v plnom rozsahu dôvodný. Podľa záverov znaleckého posudku sa u menovaného jedná o vážnu duševnú chorobu - vaskulárnu demenciu s akútnym začiatkom, ktorá má trvalý charakter. Prognóza je nepriaznivá aj napriek liečbe,

posudzovaný je odkázaný na dlhodobú, neustálu a celodennú starostlivosť druhej osoby. U menovaného sa choroba prejavuje neschopnosťou zabezpečiť si základné životné potreby a záujmy, odkázanosťou na sústavnú opateru a dohľad iných. Vzhľadom na uvedené, dospel súd k jednoznačnému záveru, že je v záujme T. G., aby bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Pri vymedzení rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony, vychádzal súd zo znaleckého posudku č. XX/XXXX T.. U. Ž. a z vyjadrenia navrhovateľky. Vzhľadom na vyššie uvedené súd v záujme T. G. rozhodol o obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozsudku a o ustanovení navrhovateľky - jeho dcéry za opatrovníka pre menovaného, ktorá sa o otca stará spolu s matkou a ktorá s ustanovením za opatrovníka súhlasila.

32. O trovách štátu pozostávajúcich z odmeny znalca priznanej T.. U. Ž. uznesením Okresného súdu Košice II č. k. 17Ps/1/2020-128 zo dňa 5.10.2020 za vypracovaný znalecký posudok a z nároku na znalečné, ktorý si uplatnila znalkyňa na pojednávaní dňa 4.11.2020 a o ktorom súd doposiaľ právoplatne nerozhodol, rozhodne súd osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

33. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice II písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody § 365 CSP a § 62 CMP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu a ani odvolacími dôvodmi (§ 65 a § 66 CMP). Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak rozsudok nebude včas a dobrovoľne splnený, účastníci majú právo podať návrh na exekúciu alebo na súdny výkon rozhodnutia.